

193 с. **4.** Герасіна Л. М., Требін М. П., Воднік В. Д. та ін. Конфліктологія : навч. посіб. Харків : Право, 2012. 128 с. **5.** Криса О. Й. Природа конфліктів в організації // Маркетинг та логістика в системі менеджменту : тези доп. V Міжнар. наук.-практ. конф. Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. 396 с. **6.** Ложкин Г. В., Повякель Н. І. Практична психологія конфлікту. Київ : МАУП, 2000. 256 с. **7.** Русинка І. І. Конфліктологія: Психологія технології запобігання і управління конфліктами : навч. посіб. Київ : Професіонал, 2007. 332 с. **8.** Куревіна І. О., Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2012. 168 с.

Стаття надійшла до редакції 09.06.2024 р.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ Й ОЦІНКИ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

УДК 331.5:331.56

Міщенко А. Д.

Студентка 4 курсу
факультету міжнародної економіки і підприємництва ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті проведено аналіз теоретичного підґрунтя щодо дослідження ринку праці в нестабільних умовах розвитку економіки країни. Визначено, що ринок праці виступає об'єктом регулювання за допомогою заходів державної політики. З метою формування якісної та достовірної інформації для аналізу ринку праці запропоновано перелік джерел. Наведено перелік завдань щодо аналізу й оцінки тенденцій на ринку праці України.

Ключові слова: праця, підходи, аналіз, оцінка, інформація, зайнятість, безробіття.

Annotation. The article analyzes the theoretical basis for researching the labor market in unstable conditions of the country's economic development. It was determined that the labor market acts as an object of regulation with the help of state policy measures. For the purpose of forming high-quality and reliable information for the analysis of the labor market, a list of sources is proposed. A list of tasks related to the analysis and assessment of trends in the labor market of Ukraine is presented.

Keywords: work, approaches, analysis, evaluation, information, employment, unemployment.

В умовах нестабільного розвитку ринок праці постійно трансформується, все провокує до змін у використанні підходів щодо аналізу його стану і тенденцій. В Україні під час повномасштабного вторгнення спостерігаються значні зміни не тільки в економіці країни, а й на ринку праці, тому аналіз процесів, які відбуваються на ринку праці, є досить важливим та актуальним. Отримані результати щодо кількості зайнятих / безробітних, існуючих диспропорцій допомагає уряду, бізнесу та іншим зацікавленим сторонам у прийнятті рішень щодо політики зайнятості, розвитку кадрів та інвестицій.

Аналіз ринку праці як об'єкта регулювання проводиться за допомогою заходів державної політики, які наведено на рис. 1. Як видно з рис. 1, на збалансування ринку праці впливають усі сфери національної економіки. Разом з поняттям ціни робочої сили в ринковій економіці розвинених країн давно застосовується показник витрат працедавця на робочу силу. Для вітчизняної економічної науки це не тільки новий показник, але і нове поняття, що вимагає теоретичного осмислення.

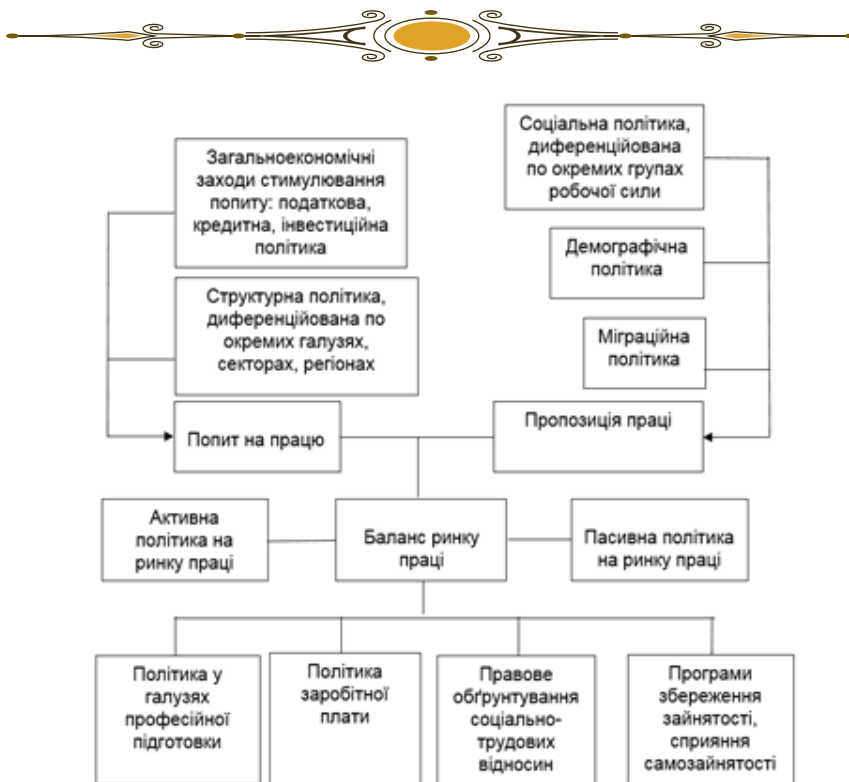

Рис. 1. Ринок праці як об'єкт регулювання

Вітчизняні та зарубіжні експерти стверджують [1–8], що на розвиток економіки країни суттєвий вплив здійснює кількість зайнятого та безробітного населення, а також наявність залежності між зайнятістю і заробітною платою. Американський економіст Дж. Сакс з метою стабілізації ринку праці і зниження рівня безробіття в своїх роботах пропонує обмежувати рівень заробітної плати, а вітчизняні економісти в більшості своїй пропонують зворотнє.

Протягом останнього десятиріччя ціна робочої сили на Україні і так продовжує залишатися дуже низькою, що має негативні наслідки. При низькій заробітній платі пригнічується ініціатива творчості людей, їх прагнення ефективно і плідно працювати, посилюється соціальна напруженість в суспільстві. Подальше зниження рівня реальної заробітної плати призведе до природного відтоку працівників, не задоволених оплатою своєї праці.

Все це посилює значущість у проведенні статистичного аналізу ринку праці та у формуванні політики зайнятості, прогнозуванні тенденцій та оцінці ефективності програм: За допомогою статистичного аналізу можна оцінювати ефективність різних програм підтримки зайнятості та інших соціально-економічних заходів. Статистичний аналіз ринку праці є ключовим інструментом для розуміння поточних тенденцій, розробки політики та прийняття обґрунтованих рішень у сфері зайнятості та соціальної підтримки [1; 6].

Статистичний аналіз включає в себе статистичне спостереження, яке полягає в розробці плану статистичного дослідження ринку праці України, є важливим етапом для отримання об'єктивної інформації про стан та динаміку цього ринку. Статистичне спостереження дозволяє отримати комплексну та достовірну інформації про стан ринку праці в Україні, виявлення тенденцій та проблемних зон. Однак для того щоб отримати ґрунтовний аналіз, доцільно використовувати достовірні джерела формування інформації, перелік основних наведено на рис. 2.

На основі отриманої достовірної та якісної інформації можна вирішити такі завдання:

- оцінити рівень зайнятості та безробіття населення в довоєнний та післявоєнний період;
- проаналізувати структуру зайнятості населення за видами економічної діяльності та регіонами України;
- дослідити рівень заробітної плати, умов праці;
- визначити фактори впливу на розвиток ринку праці.

Однак, окрім запропонованих на рис. 2 джерел формування інформаційного простору про ринок праці, використовують: 1) анкетування, 2) опитування роботодавців і працівників, 3) проведення інтерв'ю, 4) проведення експертних опитувань, 5) використання наявних статистичних даних з офіційних джерел (Державна служба

статистики України, Міністерство економіки України, міжнародні організації), 6) використання наукових досліджень, публікацій та інших достовірних джерел.

Рис. 2. Джерела формування інформації про ринок праці України

Джерело: [1–8]

Таким чином, з метою формування ефективних управлінських рішень щодо покращення розвитку ринку праці та усунення диспропорцій використовуються різні статистичні методи, а саме: описова статистика, кореляційно-регресійний аналіз, економетричні моделі, моделі прогнозування. Саме статистичне дослідження ринку праці України підкреслює важливість систематичного та методично обґрунтованого підходу для отримання достовірних і актуальних даних, що сприятимуть ефективному управлінню ринком праці та прийняттю обґрунтованих рішень.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Бровко О.

Література: 1. Brovko O. The current problems of youth employment in the labor market of Ukraine // Dynamics of the development of world science. Abstracts of the 10th International scientific and practical conference, 2020. Vancouver, Canada. 2020. P. 38–46. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-dynamics-of-the-development-of-world-science-10-12-iyunya-2020-goda-vankuver-kanada-arhiv/>. 2. Rayevnyeva O., Stryzhychenko K., Matúšová S. Impact of Migration Processes on GDP. *Engineering Proceedings*. 2023. Vol. 39 (1). P. 86. DOI: <https://doi.org/10.3390/engproc2023039086>. 3. Близнюк В. В., Яценко Л. Д. Проблеми розбалансованості ринку праці України. *Таврійський науковий вісник. Серія : Економіка*. 2023. № 16. С. 215–221. 4. Мазур М. В., Сіренко К. В. Ринок праці в країнах Євросоюзу: статистичний аспект. *Підприємництво та інновації*. 2023. № 26. С. 80–83. 5. Раєвнева О. В., Аксьонова І. В., Бровко О. І. Порівняльний рейтинговий аналіз стану та тенденцій діджиталізації українського суспільства та економіки. *Проблеми економіки*. 2021. № 4. С. 56–66. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2021-4_0-pages-56_66.pdf. 6. Раєвнева О. В., Бровко О. І. Економіко-статистичне моделювання кількості працевлаштованих випускників після закінчення закладів вищої освіти. *Бізнес Інформ*. 2018. № 12. С. 223–232. URL: http://www.business-inform.net/annotated-catalogue/?year=2018&abstract=2018_12_0. 7. Томчук О. В. Аналіз трендів розвитку ринку праці в Україні: ключові зміни та виклики воєнного часу. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 2. С. 110–119. 8. Чалюк Ю. О. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в умовах цифровізації економіки. *Підприємництво та інновації*. 2023. № 26. С. 70–79.

Стаття надійшла до редакції 12.06.2024 р.

THE ESSENCE AND KEY ELEMENTS OF A BUSINESS PLAN FOR A FARM

UDC 658.012.2

Mazepa I.

4th year

Student Management and Marketing Faculty KNUU

Annotation. In the paper, the theoretical provision on development of a business plan of the farm are considered. The morphological analysis of the business plan concept is performed. The key activities necessary to develop a farm business plan are reviewed.

Keywords: business plan, SWOT analysis, market analysis.

Анотація. У роботі розглянуто теоретичні положення розробки бізнес-плану фермерського господарства. Проведено морфологічний аналіз поняття бізнес-плану. Розглянуто ключові заходи, необхідні для розробки бізнес-плану ферми.

Ключові слова: бізнес-план, SWOT-аналіз, аналіз ринку.

The significance of a farm business plan transcends mere documentation; it embodies the vision, resilience, and adaptability essential for agricultural success. Researchers like Dr. John Doe, an agricultural economist at XYZ University, have extensively studied the correlation between strategic planning and farm profitability. Their findings underscore the pivotal role of business planning in mitigating risks, optimizing resource allocation, and fostering sustainable agricultural practices. Moreover, amidst dynamic market trends and environmental uncertainties, a well-defined business plan empowers farmers to navigate challenges, capitalize on opportunities, and foster long-term resilience.

Key Elements of a Farm Business Plan:

1. Executive Summary: Concisely outlines the farm's mission, goals, and overarching strategies.
2. Market Analysis: Identifies target markets, consumer trends, and competitive landscapes to inform marketing strategies.
3. Operational Plan: Details production processes, resource requirements, and quality assurance measures.
4. Financial Projections: Forecasts revenue, expenses, and cash flow projections to assess financial feasibility and investment needs.
5. Risk Management Strategies: Addresses potential risks such as weather variability, market fluctuations, and pest infestations, outlining contingency plans.
6. Sustainability Initiatives: Integrates environmentally responsible practices, conservation efforts, and renewable energy strategies.
7. Succession Planning: Establishes protocols for transferring ownership and management to future generations, ensuring continuity and legacy preservation.

The primary objective of this article is to underscore the intrinsic link between strategic planning and agricultural prosperity, emphasizing the indispensable role of a farm business plan in driving efficiency, innovation, and growth. By elucidating the key components and benefits of a well-crafted business plan, this article aims to empower farmers, agribusiness professionals, and agricultural stakeholders with actionable insights to optimize their operational performance and long-term sustainability.

A business plan serves as a structured manuscript outlining the strategies and objectives for either a fledgling or established enterprise. It encapsulates the envisioned trajectory of the business, encompassing financial and promotional strategies, thereby furnishing a comprehensive guide to the company's future endeavors and the means to achieve them.